

Mullan mururakenteita

Koonnut agr. Pekka Peltotalo

ISBN	ISBN 978-952-93-5095-7 (sid.) ISBN 978-952-93-5096-4 (PDF)
Toimittanut ja koonnut:	Pekka Peltotalo
Taitto ja kuvankäsittely:	Jorma Saarinen, Mandat kustannus
Julkaisija:	Kanta-Hämeen agronomit r.y.
Painopaikka ja -vuosi:	Grano Oy, Jyväskylä 2015

Kannen kuva sieniretkeltä Hattulassa Tenholan linnavuoren laelta 2014 (kuva P. Peltotalo)

Mullan mururakenteita

Kanta-Hämeen agronomit ry:n historiikki

Yhdistys perustettu 1943

vuoteen 1983 Kanta-Hämeen Agronomikerho r.y.

vuoteen 1992 Kanta-Hämeen agronomiyhdistys r.y.

laatineet:

agr. Pekka Peltotalo

agr. Eljas Bäcklund

Lukijalle

Kanta-Hämeen Agronomiyhdistyksestä, jonka kotipaikka on Hämeenlinna, on laadittu aikanaan nelisivuinen lyhyt historiikki vuonna 1983. Yhdistys on ollut vireä, ja se toimii edelleen aktiivisesti. Yhdistys täytti juuri 70 vuotta, ja tämän johdosta uuden historiikin teko tuli ajankohtaiseksi.

Eljas Bäcklund mainitsee omassa 40-vuotishistoriikissaan materiaalia puuttuneen kattavan historiikin aikaansaamiseksi. Sitä puuttuu edelleen, ja onpa sitä joutunut hukkaan vielä lisää. Pöytäkirjat ja vuosikertomukset ym. ovat pääosin tallessa vuodesta 1980 lähtien. Luottamushenkilöistä ainoastaan puheenjohtajista on saatu tietoa varhaisimmilta vuosilta. Julkaisun liitteenä oleva luettelo puheenjohtajista eroaa Eljas Bäcklundin osittain muistinvaraisesti laatimasta. Lopussa oleva luettelo on laadittu myös Agronomien Yhdistyksen (liiton) vuosikirjojen perusteella ja sillä oletuksella, että lisätyn johtokunnan edustajana olisi yhdistyksestämme ollut aina puheenjohtaja.

Muun kuin arkistoissa olevan materiaalin keruu ei vielä edennyt kovin pitkälle. Joitakin uudehkoja kuvia yhdistyksen retkiltä löytyi jäseniltä ja vanhempia liiton kuva-arkistosta. Toivotaan kuitenkin, että tämän toisen yritelmän julkaisu johtaisi lisätiedon saamiseen ja historiikin päivittämiseen myöhempänä aikana.

Kerhomme tai yhdistyksemme on järjestänyt useaan otteeseen pääyhdistyksen eli liiton kokouksia ja retkeilyjä. Näistä on säilynyt myös liitossa tekstejä ja kuvamateriaalia. Vierailukohteet eri vuosina antavat jonkinlaista kuvaa maa- ja elintarvikealan yritystoiminnasta ja kulttuurikohteista Kanta-Hämeessä. Hyvin usein retkeilyihin liittyi risteily Vanajavedellä ja kokous tai majoitus Aulangolla.

Aikanaan yhdistyksellemme tärkeitä agronomikilpailuja järjestettiin 1960-luvulla viiden vuoden aikana, jolloin kilpailuissa tuli myös menestystä. Yhdistyksemme lahjoitti kilpailuihin kiertopalkinnon ”Mullan mururakenne”.

Historiikin kokoamiseksi haettiin reilumpaa rahoitusta kahdesta lähteestä, joista rahaa ei valitettavasti myönnetty. Agronomiliitto kuitenkin antoi avokätisesti historiikkiamme varten mukavan summan. Kiitos siitä. Kiitän myös kaikkia kuvia toimittaneita sekä Agronomiliiton ystävällistä henkilökuntaa.

Janakkalassa joulukuussa 2014

agr. Pekka Peltotalo

Kanta-Hämeen agronomikerhon perustaminen

Jatkosodan aikana koettiin vaikea ruokapula. Maataloudella oli omat suuret vaikeutensa työvoiman, koneiden, polttonesteiden ja väkilannoitteiden puutteena, elintarvikehuolto oli lujilla. Kenties kaikki tämä taustalla vaikutti kerhon perustamiseen. Näyttää siltä, että alan ammattilaiset, agronomit halusivat vapaa-aikoinaan yhdessä pohtia maatalouden ongelmia, tuntea läheistä yhteenkuuluvuutta ja edistää maatalouden kehitystä. Marraskuussa 1943 kokoontuivat näissä merkeissä Veikko Mannerkoski, Yrjö Hukkinen, Sirkka Halme, Sakari Honkala, Lauri Siikki ja Vilho Naskila ja päättivät perustaa Kanta-Hämeen Agronomikerhon. Säännöt on päivätty 21.11.1943 ja ilmoitus yhdistysrekisteriin on allekirjoitettu 20.12.1943 (Bäcklund 1983).

Perustajajäsenistä agr., MMK, maanviljelysneuvos **Veikko Kalervo Mannerkoski** oli syntynyt 1907 Kuhmoisissa ja toimi kerhon perustamisen aikaan Hämeen läänin maanviljelysseuran toiminnanjohtajana (vuodesta 1938) ja Hämeenlinnan työvoimapiirin päällikkönä (1942-44).

FK, FM, MMT, prof. **Yrjö Armas Hukkinen** oli syntynyt 1886, valmistui ylioppilaaksi 1904 Hämeenlinnan klassisesta lyseosta. Hän toimi kerhon perustamisen aikaan Maatalouskoelaitoksen tuhoeläinosaston johtajana (1928-46) mutta kuoli jo 1946.

Eila Sirkka Halme (s. 1915) agr. MMK MMM) toimi 1943 Hämeen läänin maanviljelysseuran nais-työvoiman tarkastajana.

Heikki Sakari Honkala (vuoteen 1905 Selin) oli syntynyt 1895 Vanajassa, tuli ylioppilaaksi Hämeenlinnan klass. lyseosta ja viljeli omaa Honkalan perintötilaa Vanajassa. Entinen kansanedustaja Honkala toimi myös Hämeen piirimielisairaalan kuntainliiton hallituksen jäsenenä 1932-47, ja hänen juurensa olivat myös Tyrvännössä ja Janakkalassa.

Agr. **Lauri Siikki** oli syntynyt 1900 Jyväskylässä ja toimi Etelä-Hämeen mielisairaanhuoltopiirin kuntainliiton talouspäällikkönä sekä Hattelmalan sairaalan talouden ja tilanhoitajana sekä liittovaltuuston ja hallinnon sihteerinä 1932 - 1964.

Agr., MMK **Vilho Erland Naskila** (s.1911 Hattulassa) toimi Hämeen läänin maanviljelysseuran tuotantokonsulenttina 1940 – 1944 ja sen jälkeen maanviljelijänä Hausjärven Perä-Pietilän tilalla 1945 – 1977 (Agronomijärjestön matriikkelit).

Ensimmäinen agronomikerho Wiipurin puolen agronomit perustettiin jo 1917. Järjestöelämä vahvistui talvisodan jälkeen ja jatkosodan aikana, jolloin myös oma yhdistyksemme perustettiin. Valtion ja kansalaisjärjestöjen yhteistyö kehittyi, kun erilaisiin oikeuksia ja velvollisuuksia määrittäviin elimiin ja toimikuntiin valittiin edustajat juuri järjestöjen kautta. Näin on ymmärrettävissä, että Agronomien Yhdistys (Liitto) kehittyi ja kerhoja perustettiin juuri sota-aikana. Vuoden 1944 päättyessä jäsenkerhoja oli jo 16. Kun maakunnalliset agronomikerhot syntyivät Yhdistyksen osaksi 1940-luvun alussa, tavoitteena oli kerho kutakin maanviljelysseuran piiriä kohden, mutta niitä syntyi enemmänkin (Mäkinen 1997).

Mainittavaa yhdistyksen (kerhon) toiminnasta

Vuonna 1946 Kanta-Hämeen Agronomikerhossa oli jäseniä 29, joista oli naisia 5 ja miehiä 24. Johtokunta kokoontui kuusi kertaa, yleisiä kokouksia, esitelmätilaisuuksia yms. oli kaksi, joissa osanottajia oli yhteensä 52. Järjestettiin yksi retki, jolle osallistui 22 henkilöä. Kerhon vuoden 1946 tulot olivat 21.229 mk, menot 19.255 mk ja puhdas omaisuus 2.938 mk. Aikaisempina vuosina oli ajan tavan mukaan jäsenten määrä vielä eritelty naisiin ja miehiin.

Agronomien yhdistyksen kevätkokous järjestettiin Aulangolla 26.4.1946. Paikallisena järjestäjänä oli yhdistyksemme Kanta-Hämeen agronomikerho. Kokousjärjestelyihin osallistui agronomeja ja heidän puolisoitaan eri puolilta maata lähes 300. Todennäköisesti kokouspaikan valinnalla samoin kuin mielenkiintoisilla esitelmillä oli vaikutuksensa osanoton runsauteen. Yhdistyksemme oli huolehtinut ohjelman järjestelyistä, runsaan vierasjoukon majoituksesta ja viihtyisyydestä. Kokouspäivän ohjelma aloitettiin agronomikerhon järjestämällä retkeilyllä Hämeenlinnan ympäristöön. Osanottajat kokoontuivat aamujunilta Turengin viljavarastoon, jossa valtion viljavaraston toimitusjohtaja, agr. Kalle Määttä selosti viljavaraston toimintaa yleensä ja tutustutti retkeläiset erikoisesti Turengin viljavaraston uudenaikaisiin rakennuksiin ja laitteisiin. Viljavarastolta retkeily jatkui Raakasokeritehtaan kautta Harvialaan, jonka kuuluksaan puutarhaan laajoine kasvihuone- ja taimistoalueineen sekä korkeatasoiseen ay-karjaan tutustuttiin kartanon hoitajan, Agr. B. Schildtin opastuksella. Edelleen saatiin tutustua kotimaiseen autoteollisuuteen Oy Yhteissisun uudessa kokoonpanotehtaassa sekä nähdä traktorien kunnostamis- ja korjaustöitä Pellonraivaus Oy:n keskuskorjaamossa. Monessa suhteessa mielenkiintoista retkeä, joka tehtiin linja- ja kuorma-autoilla, suosi erinomaisen kaunis sää.

Retkeilyn päätyttyä kokoonnuttiin Aulangon kauniiseen matkailuhotelliin pitämään yhdistyksen kevätkokousta. Osanottajat lausui tervetulleeksi Hämeenlinnaan Kanta-Hämeen agronomikerhon puheenjohtaja, agr. Veikko Laine. Esityksen piti myös Hämeenlinnan mv.seuran toiminnanjohtaja, agr. Veikko Mannerkoski, joka selosti pääpiirteittäin Kanta-Hämeen maataloutta ja sen nykyistä kehitystasoa.

Kanta-Hämeen agronomien rouvat olivat erikoisesti varautuneet pitämään huolta muualta saapuneiden agronomikunnan naisten viihtyisyydestä. He olivat mm. järjestäneet Aulangolle kahvikutsut, joilla tarjottiin oikeaa kahvia ja ihania kakkuja.

Päivän päätteeksi oli iltajuhla, jonka ohjelmassa oli illallinen, tanssiesityksiä ja tanssia. Tunnelmaa lisäsivät rouvien toimikunnan tilaisuudessa myytäviksi valmistamat paperihatut, kukat ja serpenitiinit. Läänin maaherra, maanviljelysneuvos Mattsson kunnioitti läsnäolollaan sekä yhdistyksen kokousta että iltajuhlaa (vuosikirjat).

Vuonna 1948 Kanta-Hämeen Agronomikerhossa oli jäseniä 39, joista oli naisia 6 ja miehiä 33. Johtokunta kokoontui kaksi kertaa, yleisiä kokouksia, esitelmätilaisuuksia yms. oli kolme, joissa osanottajia oli yhteensä 148. Retkiä ei järjestetty. Kerhon vuoden 1948 tulot olivat 5.830 mk, menot 5.800 mk ja puhdas omaisuus 5.304 mk (vuosikirjat).

Vuonna 1959 Kanta-Hämeen Agronomikerhossa oli jäseniä 38, joista oli naisia 9 ja miehiä 29. Johtokunta kokoontui kolme kertaa, yleisiä kokouksia, esitelmätilaisuuksia yms. oli kolme, joissa osanottajia oli yhteensä 82. Järjestettiin yksi retki, jolle osallistui 28 henkilöä (Mäkinen 1997).

Agronomien Yhdistyksen kevätkokous retkeilyineen Hämeenlinnassa ja lähiseudulla 1964

Vuoden 1964 kesällä kerho järjesti Agronomien Yhdistyksen kevätkokouksen retkeilyineen Hämeenlinnassa ja lähiseudulla. Ohjelmaan sisältyi mm. risteily Hopealinjan laivalla Vanajavedelle. Kokous järjestettiin 27.6. eli juhannuksen jälkeisenä lauantaina kuten jo usean vuoden ajan on ollut tapana. Järjestelyistä huolehti yhdistyksemme Kanta-Hämeen Agronomikerho, joka odotuksien mukaisesti sai vieraakseen runsaan osanottajajoukon, yli 200 henkeä.

Kokousväki majoittui Aulangolle, jossa nautitun lounaan jälkeen siirryttiin linja-autoilla Lepaaseen, missä pidettiin varsinainen kevätkokous Lepaan maataloudellisissa oppilaitoksissa.

Kokouksen avasi yhdistyksen puheenjohtaja agronomi Olavi Jaakkola, kokouksen puheenjohtajaksi valittiin agronomi Arvo Kokkala, sihteeriksi agr. M. Vanne sekä pöytäkirjantarkastajiksi agronomit Aimo Kaivola ja Lennart Gripenberg. Varsinaisten kevätkokousasioiden käsittelyn päätyttyä agr. Erkki Koljonen esitti Pohjois-Karjalan Agronomikerhon aloitteen maatalousaiheisten kaskujen keräämisestä, ja agr. Antti Harsu kutsui muiden agronomikerhojen edustajat Satakunnan Agronomikerhon alueella järjestettävään valtakunnalliseen agronomikilpailuun. Kokouksen jälkeen maanviljelysneuvos Veikko Mannerkoski esitelmöi Etelä-Hämeen maataloudesta, ja Lepaan maataloudellisten oppilaitosten vt. johtaja agr. Erkki Laurila esitteli nykyisen Lepaan kerton myös sen historiallisista vaiheista.

Kahvi- ja voileipätarjoilun jälkeen tutustuttiin lähemmin kokouspaikan lähiympäristöön. Kiertokäynti päättyi Lepaan laiturille, jossa vesibussi Tampere jo odotteli viedäkseen kokousväen takaisin Aulangolle. Paluumatkan aikana agr. Eljas Bäcklund selosti Lepaanvirran ja Hattulanselän rannoilla avautuvia näkymiä. Näin saatiin tutustua osaan kuulusta Hopealinjasta.

Aulangolla vietetyssä iltajuhlassa lausui tervehdyssanat agr. Olavi Jaakkola. Juhlassa nähtiin mm. yhdistyksen kunniajäsen ylilehtori Laina Vehanen, Panssariprikaatin komentaja kenraalimajuri Olli Korhonen sekä ruotsinvirolaisten agronomien edustaja tri Johan Ungerson. Agr. Jaakkola lausui myös kiitokset kevätkokouksen järjestelyjä tukeneille liikelaitoksille: Etelä-Hämeen Säästöpankkiyhdistykselle, Etelä-Hämeen Osuusteurastamolle, Hankkijalle, Harvialan Taimitarhalle, Hämeenlinnan Seudun Osuuskassalle, Hämeenlinnan Seudun Osuusmeijerille, Hämeenlinnan Vanhalle Säästöpankille, Hämeen Vakuutusyhtiölle, Keskolle, Mensa Oy:lle, Osuustukkukaupan Rehutehtaalle, Suomen Maanviljelijäin Kauppa Oy:lle, SOK:lle, Turengin Sokeritehdas Oy:lle, Vaasan Höyrymylly Oy:lle, Valion Keskusjäätelötehtaalle ja Virala Oy:lle.

Sunnuntaina tehtiin retkeily Hämeenlinnan ympäristöön. Edellisen illan jatkoaika letkajenkkoineen taisi vielä tuntua joidenkin jäsenissä, koska lähtö vähän viivästyi, mutta alkuun päästyään osanottajille varatut neljä linja-autoa ja niitä seuranneet parikymmentä yksityisautoa pysyivät kiitettävästi aikataulussa. Ensimmäisenä etappina oli Harvialan Kartanot, missä vieraat otti vastaan pitkän kahvipöydän ääressä agr. Lennart Gripenberg. Tarjoilun lomassa kuultiin myös hänen tilaesittelensä, minkä jälkeen siirryttiin takaisin autoihin, jotka Harvialan omien oppaiden johdolla risteilivät kartanon laajojen taimitarhojen halki.

Matka jatkui Janakkalan Maatalousnaisten talolle, jossa rouva Greta Rosenbergin tervetuliaissanon jälkeen nautittiin todella makoisa ja riittoisa aamiainen. Poikettuaan pikaisesti Ahveniston urheilukeskuksessa autot ottivat suunnan kohti Hattulan vanhaa kirkkoa, jossa kirkon historiikin esitti Hämeenlinnan matkailuasi-

Kevätkokouksen yhteyteen järjestetyn retkeilyn päätteeksi vierailtiin Parolan leirialueella (Agronomien yhdistyksen vuosikirja 1964 s.14).

amies A. Linnakangas. Rouva Maire Pitkäsen lauluesityksen jälkeen puhui rovasti Lauri Sahi. Viimeisenä kohteena oli Parolannummen leirialue, jossa tutustuttiin Panssarimuseoon ja myös viimeistä mallia oleviin panssarivau-nuihin. Retkeilyn päätteeksi laskettiin seppele Panssarimuistomerille (vuosikirjat).

Agronomikilpailut (1963 - 1967)

Agronomien Yhdistyksen toimintamuoto, josta ei tullut suosittua mutta joka liittyi agronomien asiantuntemuksen kehittämiseen ja osoittamiseen olivat agronomikilpailut. Aloite tuli eteläpohjanmaalaisilta, ja ideaa oli lainattu agrologeilta ja metsäpuolelta. Kilpailun järjestäjinä toimivat yleensä Etelä-Suomen agronomikerhot vuoronperään. Tehtäviin kuului kirjallisia kysymyksiä sekä arviointi-, tunnistamis- ym. tehtäviä maastossa ja eläinsuojissa. Puhetaitokin joutui koetukselle. Kilpailusta kaavailtiin suurusuuntaista monine portaineen, mutta koskaan kilpailut eivät oikein päässeet vauhtiin. Ne edellyttivät laajaa asioiden osaamista, ja ehkä alttiiksi asettuminen ei oikein houkutellut. Oma yhdistyksemme oli uskollisin edustaja ja se myös lahjoitti kiertopalkinnon nimeltään ”Mullan mururakenne”.

Tietokilpailut olivat 1960-luvulla mm. suosittuja televisio-ohjelmia. Agronomitaitokilpailujen ohella oli eri maakunnissa kisoja agronomien ja agrologien kesken, ja agronomit ja metsänhoitajat ottivat mittaa leikkimielisessä ”Puuta heinää –kilpailussa”. Kerran käytettiin sunnuntiaamun maatalousradiokin Viron ja Suomen agronomien tieto-otteluun (Mäkinen 1997).

Kilpailutoiminnasta ensimmäiset tiedot ovat vuodelta 1963, jolloin Haukilan kartanossa Valkeakoskella pidettiin agronomien koetaitokilpailut. Osanottajia oli 21, mutta tasaväkisen kilpailun voitti Eljas Bäcklund. Samana vuonna järjestettiin agronomikilpailut, monilajiset tieto- ja taitomestaruuskilpailut Kuortaneella. Kanta-Häme menestyi erinomaisesti, tänne tuli joukkuevoitto sekä henkilökohtainen valtakunnanmestaruus Lennart Gripenbergin tuomana.

Agronomikilpailujen osanottajia Kuortaneella 1963 (Agronomiliiton arkisto).

Vuonna 1964 vastaavassa kilpailussa Ulvilan Ravanissa joukkueemme voitti jälleen. Nyt Lennart Gripenberg oli henkilökohtaisessa kilpailussa toinen, Tuomas Ventola kolmas, Aimo Kaivola viides ja Eljas Bäcklund kuudes. Edustettuna olivat Etelä-Pohjanmaan, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen ja Satakunnan kerhot.

Voittoisaa Kanta-Hämeen Agronomikerhoa edustivat 1964 mm. Ove Wegelius (vas.) ja Lennart Gripenberg, jotka tässä syventyvät metsätehtävään (Maatalous 1964 s. 215, Agronomiliiton arkisto).

Hämeenlinnassa meijerikoululla vuonna 1965 kerhomme järjestämässä koitoksessa mestaruus tuli jälleen Kanta-Hämeeseen. Henkilökohtaisessa kisassa Aimo Kaivola sijoittui toiseksi. Kilpailumassa oli 21 miestä, ja nyt edustettuna oli myös Tampereen seudun agronomikerho.

Hämeenlinnan meijerikoululla: etualalla maataloustehtävään syventyneenä Etelä-Pohjanmaan Heikki Talvitie ja hänen takanaan Kanta-Hämeen Aimo Kaivola (Maatalous 1965 s. 278, Agronomiliiton arkisto).

Hyvä menestys jatkui seuraavanakin vuonna Saarijärvellä Tarvaalan maatalousoppilaitoksella. Mukana oli neljä joukkuetta ja osanottajia lähes 20. Jälleen kerhomme sai joukkuevoiton ja toisen kiinnityksen kiertopalkintoon. Henkilökohtaisessa sarjassa mestaruuden vei Eljas Bäcklund. Viimeinen agronomikilpailu pidettiin vuonna 1967 Seinäjoella Törnävän kartanossa. Ammattikunnan mestaruuskilpailuihin kokoontui toistasataa osanottajaa ja kiinnostunutta seuraajaa. Kanta-Hämeestä oli vahva joukkue, kuusi miestä, Österbottens Agronomklubb oli edustettuna kahdella osanottajalla ja Uusimaa peräti kolmella. Järjestäjät olisivat toivoneet laajempaa harrastusta ja suurten valmistelutöiden tunnustusta.

Nyt joukkueemme joutui luopumaan Hämeenlinnan kilpailuissa lahjoittamastamme kiertopalkinnosta, johon oli ehdittiin jo saada kaksi kiinnitystä. Henkilökohtaisessa sarjassa oli Kanta-Hämeestä parhaana vasta kilpailun neljäntenä Eljas Bäcklund, Erkki Paulamäki oli kuudes. Varsin menestyksellinen kilpailutoiminta päättyi, kun agronomikilpailuista liian suuritöisenä luovuttiin. Kiertopalkinto lienee tallessa jossakin Etelä-Pohjanmaalla.

Kiertopalkinto "Mullan mururakenne" Etelä-Pohjanmaan Manne Helpisen käsissä, muut agronomit Jaakko Mäkelä (vas.) ja Jouko J. Salminen (Maatalous 1967 s. 223, Agr.liiton arkisto).

Viljelijäagronomien talviretkeilyn järjestelytehtävät olivat kerhon harteilla maaliskuussa 1970

Maanviljelijäagronomien kolmas talviretkeily järjestettiin maaliskuun alussa 1970 Hämeenlinnan ympäristöön, ja osanottajia oli yli 70. Torstaina kokoonnuttiin Aulangon matkailuhotelliin Alfa-Lavalin tarjoamille tulokahveille.

Busseilla lähdettiin Riihimäelle, jossa kohteena oli 1968 valmistunut Tuottajain Maito Oy:n keskusmeijeri. Laitos oli suunniteltu vastaamaan 400 000 ihmisen maitohuollosta, ja se oli myös Suomen nykyaikaisin, mainitsi isäntänä toiminut johtaja MMM Erkki Kinnunen.

Rengon pitäjässä kohteena oli agr. Henrik Sumeliuksen omistaman Loukasten kartanoon edellisenä vuonna valmistunut navetta. Rakennus oli täydelleen Alfa-Lavalin sisustama ja ensimmäinen laatuaan Suomessa. Tyypiltään se oli parsipihatto, johon oli sovitettu lietelantajärjestelmä ilman sisätiloissa olevia lantakuiluja. Rakennuksessa oli makuuparsitilat 148 lypsylehmälle sekä 12 poikimapartta. Uusi navettarakennus oli pystytetty Kauhajoen Saha Oy:n painekyllästetyistä elementeistä. Kartanon kaikki 80 peltotehtaaria oli nurmena, ja viljely perustui yhteistoimintaan naapurin kanssa. Vakituiseen työvoimaan kuului kolme henkeä. Maitoa tuotettiin vuodessa 600 000 litraa.

Rengosta jatkettiin matkaa Turengin Sokeritehtaalte, missä lounaan jälkeen tutustuttiin agr. Aimo Kaivolan johdolla konepajaan ja sen mielenkiintoisimpaan tuotteeseen Tume –kylvölan-noitimeen. Päivän viimeinen kohde oli myös Janakkalassa sijaitseva Viralan kartano, osakeyhtiöpohjalla toimiva maatalousyritys, jossa sikala on huomattava tulonlähde. Emakoita oli 125 ja lihotussikoja käyntihetkellä 1390. Vuosittain toimitettiin teurastamoon noin 2600 sikaa. Sianrehu koostui pääasiassa ostorehuista. Fasaanit ovat Viralan kartanon erikoisuus. Vuosittain haudotettiin keinoemon avulla 3000 poikasta, jotka syyskesällä päästettiin kartanon lähimaastoon. Metsästysseurueet ampuivat niistä noin puolet loppujen jäädessä talvehtimaan tai levitessä etäämmälle, kertoi tilanhoitaja Rosenberg.

Seuraava päivä perjantai alkoi Hämeenlinnassa tutustumiskäynnillä OTK:n keksi- ja rehutehtaille. Isäntänä toimi agr. Asko Haarasilta. Seuraava kohde oli Hankkijan palvelukeskus, jossa tulijat toivotti tervetulleeksi johtaja agr. Kari Malmivaara. Saman vuoden tammikuussa valmistuneeseen keskuksen oli saman katon alle sijoitettu kaikki tilat: myymälä, varasto, varaosat, korjaamo, konttori ja kahvio mukaan lukien. Samalle 2,5 ha:n alueelle oli keskitetty myös viljavarasto sekä uusien ja käytettyjen koneiden esittelykenttä.

Hankkijan tarjoaman lounaan jälkeen siirryttiin Siipikarjanhoitokoululle moottoritien varrelle. Vastaanottajien agr. Krister Eklundin, agr. Raija Oittilan ja agr. Marjatta Paulamäen opastuksella tutustuttiin talon eri toimintamuotoihin mm. koekanalaan, rehuntarkkailuun ja eripituisiin kursseihin. Vuonna 1969 osallistui pitkille kursseille n. 250 henkeä ja lyhyille n. 500. Talon erikoisuutena tarjottiin cocktailin makuinen munajuoma, jonka resepti kiinnosti vieraita tavattomasti. Viimeisenä kohteena oli ins. Sven Lindholmin omistama Jaakkolan kartano Kalvolassa, jonne 1965 oli valmistunut uusi karjatalousrakennus rehutiloineen. Parsipaikkoja oli 72 lehmälle ja 14 vasikalle. Rakennuksessa, jonka rungon muodostivat Turun Laivateollisuus Oy:n kaarielementit, oli lietelantajärjestelmä parren ritiläpohjineen. Retkeilyn kuluessa agr. Heikki Kaartinen esitti järjestelyistä suurimman vaivan nähneille agronomille Heikki Tiirikkalalle ja Seppo Kleemolalle kaikkien retkeläisten kiitokset.

Jaakkolan kartanon navetan edustalla, valkeassa takissa retken vetäjä agr. Heikki Tiirikkala (Maatalous 1970 s. 113, Agronomiliiton arkisto).

Agronomien Yhdistyksen kesäretkeily Kanta-Hämeessä 1977

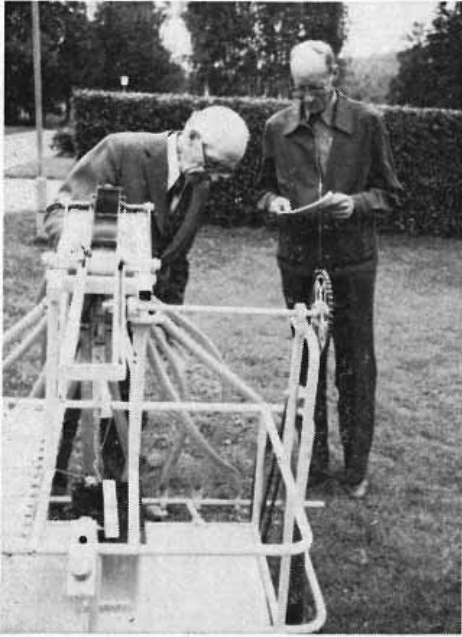
Heinäkuun viimeisenä lauantaiamuna reilusti yli 100 retkeläistä kokoontui Hotelli Aulangolla, jonka aulaan Kanta-Hämeen agronomikerhon puheenjohtaja Eero Siltala toivotti heidät tervetulleiksi. Busseissa Hämeenlinnan tienoita sekä Hattulan ja Hauhon pitäjiä esittelivät pitkäaikaiset kunnanvaltuustojen puheenjohtajat Eljas Bäcklund ja Arvo Kokkala.

Ensimmäisenä vierailukohteena oli Länsi-Hahkialan opetus- ja koetila Hauholla. Koetilan johtaja Risto Lampinen toivotti joukon tervetulleeksi 1600-luvun sotasankarin Toussaint Charpentierin "rintamamiespalstalle", minkä tämä oli aikanaan ansainnut kunnostauduttuaan kuninkaan-
sa Kustaa II Adolfin ruumiinkuljetuspartiossa. Palsta käsitti silloin 8000 ha. Kovin runsaat olivat

koeruudut, joita johtaja Lampinen ja sekä koetoiminnan tutkija Simo Antila esittelivät. Toisella taholla olivat öljykasvikentät ja toisella moninaiset viljakasviruudut 'Simo' –herneestä 'Risto' –kauraan.

Risto Lampinen (oik.) esittelee Länsi-Hahkialan koeruutuja. Kuulijoina edessä vas. Arto Artjoki, Olli Alastalo ja Aarne Paasirova (Maatalous 1977 s.158, Agronomiliiton arkisto).

Professorit Martti Salonen ja Onni Pohjanheimo ratkaisemassa taitopolun tehtävää (koeruutujen pintalannoitin) . Pohjanheimo nappasi voiton kisasta (Agronomiliiton arkisto).

Keskon tarjoaman makoisan lounaan jälkeen oli vuorossa sauna ja kartanon kauniiden pihapuis-tikkojen halki kulkenut taitopolku. Tämän jälkeen jakaannuttiin kahtia, ja suunnat otettiin kohti Matti ja Pirkko Pekarilan lypsykarjatila Kuuslahtea sekä agrologi Reijo Paasivaaran isännöimää Metsänkylän kartanoa, joka tunnettiin erityisesti hereford-lihakarjastaan. Illaksi kokoonnuttiin Hotelli Aulangon terassille puutarhakutsuille, jonka taustamusiikista huolehti Karosen perheyh-tye. Illallisen lomassa kuultiin janakkalalaisen taiteilija-emännän Raija Lassilan lausuntaa ja jaettiin taitopolkukilpailun palkinnot.

Sunnuntaiaamuna ensimmäisenä kohteena oli Hattulan Pyhän Ristin kirkko, jonka esitteli Eljas Bäcklund. Kirkkoon oli vuonna 1963 nostettu hämäläis-karjalaisilla talkoilla Vuoksen kirkon van-hat evakkoreissulle mukaan otetut kellot. Hattulan seurakunnan pastorin Markus Saaren puheen jälkeen laulettiin dir.cant. Aulis Jääskeläisen johdolla osa suvivirrestä.

Kirkon naapurissa sijainneessa Simolan sauhupirtissä nautittiin kahvit, jotka tarjosi Hämeenlinnan Liike- ja virkanaiset. Samalla kuultiin maatalouskeskuksen johtajan Risto Mänkin katsaus Kanta-Hämeen alueen maatalouteen.

Ammattiohjelma jatkui Rengossa Aulis Anttilan sokerijuurikkaan ja perunan viljelyyn erikoistu-neella tilalla sekä Arja ja Antero Sipisen Ali-Uotilan tilalla, jolla oli keskitytty siitossikojen tuotan-toon. Maatalousteollisuuteen tutustuttiin pikaisesti Hämeen Peruna Oy:n Rengon tuotantolaitok-sella, jossa yrityksestä kertoi viljelyosaston johtaja Raimo Rajaoja. Rengon laitos aloitti toimintan-sa syksyllä 1975, ja se saadaan täysin valmiiksi kolmen vuoden sisällä.

Panssariprikaatissa Eljas Bäcklund ilmoitti retkeläiset prikaatin esikuntapäällikölle ev.luutn. Pentti Sirolalle, vahvuus oli 127. Luennon jälkeen varuskunnan ruokalassa syötiin kenttälounas, ja sen jälkeen vierailtiin vielä Panssarimuseolla. Päätteksi tutustuttiin perusteellisen restauroin-nin alla olevaan Hämeen linnaan.

Panssarimuseolla retkeläisiä opasti tunnetulla tai-dollaan Eljas Bäcklund (Agronomiliiton arkisto).

Kanta-Hämeen Agronomikerho ry:n 40-vuotishistoriikki

Laatinut: Eljas Bäcklund

"Historiikin" Historia

Kerhon nykyinen sihteeri, lehtori Jarkko Keränen, toi hyvän hevoskuorman materiaalia, jonka pohjalta historiikin piti syntyä. Sanoin todellakin oikein, piti syntyä, sillä koskaan sitä ei syntynyt läheskään tarkkana ja täydellisenä. 16 ensimmäiseltä vuodelta arkisto puuttui lähes kokonaan ja välillä pöytäkirja sieltä täältä. Historiikiksi tarkoitettua syntyikin vain jonkinlainen historiikin tapainen.

Kerhon perustaminen

Jatkosodan aikana oli koettu vaikea ruokapula. Maataloudella olivat omat suuret vaikeutensa työvoiman, koneiden, polttonesteiden ja väkilannoitteiden puutteena. Elintarvikehuolto oli lujilla. Kenties kaikki tämä on taustalla vaikuttanut kerhon perustamiseen. Näyttää, että alan ammattilaiset, agronomit, halusivat vapaa-aikoinaan yhdessä tutustua maatalouden ongelmiin, tuntea läheistä yhteenkuuluvuutta ja edistää maatalouden kehitystä. Marraskuussa 1943 kokoontuivat näissä merkeissä Veikko Mannerkoski, Yrjö Hukkinen, Sirkka Halme, Sakari Honkala, Lauri Siikki ja Vilho Naskila. Nämä agronomit päättivät perustaa Kanta-Hämeen Agronomikerhon. Säännöt on päivätty 21.11.1943. Ilmoitus yhdistysrekisteriin on allekirjoitettu 20.12.1943.

Päämäärät

Sääntöjensä mukaan kerhon tarkoituksena on ylläpitää toverillista yhteishenkeä ja läheistä vuorovaikutusta jäsenten kesken, edistää heidän ammatillista kehitystään, valvoa jäsentensä yhteisiä ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä toimia osaltaan maataloutta edistävien harrastusten elvyttämiseksi.

Toimintatavat

Kerho on pitänyt kevät- ja syyskokouksensa samoin kuin johtokunta omansa. Toimintaan ovat kuuluneet retkeilyt, esitelmät, selostukset, yhteiset tilaisuudet luonnollisten yhteistyötahojen kanssa, kilpailut, kielikurssit, jäsenten auttaminen apurahojen hankkimisessa, lausuntojen antaminen, aloitteiden tekeminen, merkkipäivien muistaminen, illanvietot, esim. pikkujoulujuhlat yms. Agronomien Yhdistys – Agronomernas Förening ry:n toimintaan kerhon jäsenet ovat osallistuneet. Tästä esimerkkeinä ovat kokoukset, retkeilyt, kilpailut, koulutus- ja neuvottelupäivät jne. Melko usein kerho on yhdistyksen tilaisuuksia järjestänytkin. Yhdistyksen lisättyyn johtokuntaan on kerhon puheenjohtaja yleensä kuulunut.

Puheenjohtajat

Tiedossani olevat puheenjohtajat ovat kronologisessa järjestyksessä seuraavat: Veikko Mannerkoski, V.K. Laine, sittemmin Koivunporras, Sakari Rantala, Esko Horsmasalo, Aimo Airo, Aimo Kailola, Esko Seppälä, Lennart Gripenberg, Arvo Kokkala, Eljas Bäcklund, Seppo Kleemola, Heikki Tiirikkala, Risto Lampinen, Matti Puotila, Eero Siltala, Otto Nikander ja Jukka Väissi, joka toimii puheenjohtajana tälläkin hetkellä. Kuitenkin vuodet 1948 – 1951 muodostavat "mustan aukon". Näiden vuosien puheenjohtajat eivät käy ilmi arkistosta.

Yhteistoiminta

Ahkerimmin on pidetty yhteyttä Lounais-Hämeen Agronomikerhoon, jonka kanssa vietetystä vuoroin kummankin järjestämästä pikkujoulusta on muodostunut suorastaan perinne. Yhdessä

on usein istuttu myöskin agrologien kanssa. Muita "yhteistyökumppaneita" ovat Lahden Seudun Agronomikerho, metsänhoitajat ja eläinlääkärit. Joskus on tavattu myöskin ekonomit. Jatkuvaa yhteyttä on pidetty maataloudellisiin järjestöihin ja liikelaitoksiin, maataloudellisiin oppilaitoksiin sekä luonnollisesti Agronomien Yhdistykseen.

Kielikurssit

Kielten opiskelu on usein ollut "tapetilla". Innokkaimmin on otettu osaa englanninkielen kurssiin, joita on järjestetty ainakin Tervakoskella, Hauholla ja Hämeenlinnassa. Kurssilaisia ehkä kiinnostaa taas pitkästä aikaa kuulla opettajiensa nimiä. Papereista löytyvät seuraavat opettajat: Mr. Walter Bacon, Miss Mary Pollard, Mr. Brad Absetz ja lehtori Heli af Ursin englannin opettajina. Saksaa opiskeltiin vuonna 1967 saksalaisen Elke Jähmen johdolla. Ensimmäinen oppitunti oli alkanut. Sisään astui hieman myöhässä veli Olavi Heinonen, kumarsi kevyesti, mutta kohteliaasti ja sanoi sanat, jotka televisiokurssista siihen aikaan olivat tulleet tutuiksi: "Ich bin Tourist". Hetki oli ratki riemullinen. Osanottajien joukossa oli myöskin veli Eero Läike, joka selitti, ettei hänelle saksankieli tällä kerralla ollut kovinkaan tärkeä, vaan jokainen Elken sana, koska ne olivat hänelle kuin suudelmia.

Retkeilyt

Kerhon retkeilyt on tehty lähinnä Kanta-Hämeessä. Ne ovat suuntautuneet täällä kaikkialle. Kohteiksi on valittu lähinnä maataloutta lähellä olevia liikelaitoksia, koe- ja tutkimusasemia ja oppilaitoksia. Usein on vierailtu myöskin yksityisillä tiloilla. Kerhon jäsenet ovat osallistuneet Agronomien Yhdistyksen retkeilyihin, jotka on suoritettu kotimaassa tai sitten ovat suuntautuneet ulkomaille. Viimeksimainittuja kohteita ovat olleet ainakin Ruotsi, Tanska, Länsi-Saksa, Eesti, Unkari ja USA. Retkillä ja pitemmällä matkoilla on aina nähty ja opittu uutta sekä virkistytty.

Lausuntoja, aloitteita

Vuonna 1974 lähetettiin Agronomien Yhdistykselle jyrkkäsanainen kirjelmä, jossa vaadittiin, että yhdistys tekisi kaikkensa, ettei maat.metsät. tiedekuntaa hajotettaisi eri puolille Suomea. Vuonna 1978 tuettiin pyrkimystä, jolla kotitalouden Kandidaatit ry saataisiin liittymään Agronomien Yhdistykseen ja sen jäsenet mukaan agronomien toimintaan. Yllä on esitetty vain esimerkeiksi pari kerhon kannanottoa "ylöspäin".

Yhdistyksen tilaisuuksien järjestäminen

Vuonna 1964 kesällä kerho järjesti Agronomien Yhdistyksen kevätkokouksen retkeilyineen Hämeenlinnassa ja lähiseuduilla. ohjelmaan sisältyi mm. risteily Hopealinjan laivalla Vanajaveden Isolle selälle. Siihen aikaan Kiinan Kansantasavallan päämies Mao ui Jangtsen jokea pitkin, ja siitä tehtiin maailmanlaajuista propagandaa. Retkellämme näimme, kun kiinteistöväliittäjä Maukola ui melkein laivareitillä heti Hattulan uuden kirkon jälkeen. Opas sai päähänsä kuuluttaa kovaäänisten välityksellä suunnilleen seuraavaan tapaan: "Etuoikealla Mao sankarillisella uimamatkallaan". Naurunremakka oli melkoinen, ja itse "Maokin" nosti kättään tervehdykseksi.

Agronomikilpailujen isäntänä kerho toimi vuonna 1965. Viljelijäagronomien talviretkeilyn järjestelytehtävät olivat kerhon harteilla vuonna 1970.

Agronomien Yhdistyksen kesäretki oli vuorossa vuonna 1977. Viimeksi kerhon puheenjohtajan ja johtokunnan tiedot ja taidot sekä voimat punnittiin tänä vuonna Hämeenlinnassa pidetyn vuosikokouksen järjestelyissä. kokoukseen liittyi nytkin retkeily. Tietämäni mukaan kerho on joka kerran saanut järjestelyistään vähintään suurkiitoksen.

Kilpailut

Kilpailutoiminnasta ensimmäiset tiedot ovat vuodelta 1963, jolloin Haukilan kartanossa pidettiin agronomien koetaitokilpailut. Osanottajia oli 21. Tasaväkisen kilpailun voitti Eljas Bäcklund. Samana vuonna järjestettiin agronomikilpailut, monilajiset tieto- ja taitomestaruuskilpailut Kuor-

taneella. Kanta-Häme menestyi erinomaisesti; tänne tuli joukkuevoitto sekä henkilökohtainen valtakunnanmestaruus Lennart Gripenbergin tuomana.

Vuonna 1964 vastaavassa kilpailussa Ulvilassa joukkueemme voitti jälleen. Nyt Lennart Gripenberg oli henkilökohtaisessa kilpailussa toinen.

Hämeenlinnassa vuonna 1965 kerhomme järjestämässä mestaruuskoetoksessa mestaruus tuli jälleen Kanta-Hämeeseen. Henkilökohtaisessa kisassa Aimo Kaivola sijoittui toiseksi.

Hyvä menestys jatkui seuraavanakin vuonna Saarijärvellä. Jälleen kerhomme sai joukkuevoiton. Henkilökohtaisessa sarjassa mestaruuden sai Eljas Bäcklund.

Viimeinen agronomikilpailu pidettiin vuonna 1967 Seinäjoen Törnävällä. Nyt joukkueemme joutui luopumaan Hämeenlinnan kilpailuissa lahjoittamastaan kiertopalkinnosta, johon oli ehtinyt jo saada kaksi kiinnitystä. Henkilökohtaisessa sarjassa oli parhaana Kanta-Hämeestä vasta kilpailun neljäntenä Eljas Bäcklund. Varsin menestyksellinen kilpailutoimintamme päättyi, kun kilpailuista liian suuritöisenä luovuttiin.

Tietoja jäsenistä

Jäsenmäärä on vuodesta 1960 alkaen vaihdellut 30 – 112. Naisten osuus on ollut noin neljännes jäsenmäärästä.

Vuonna 1977 kerhomme jäsen Henrik Sumelius sai länsisaksalaisen Justus von Liebig –palkinnon 49. henkilönä maailmassa huomattavien maataloudellisten saavutustensa ansiosta. Sitten vuonna 1982 veli Henrik kutsuttiin Ruotsin maat. metsät. tiedeakatemiaan jäseneksi.

Kerhomme jäsen Marja-Leena Puntila on toiminut valtakunnallisen Naisagronomit ry:n puheenjohtajana vuosina 1978 – 1981.

Vuonna 1978 Eero Siltala valittiin Agronomien Yhdistyksen johtokuntaan neljäksi vuodeksi.

Munajutut

Onkohan Krister Eklund vaikuttanut asiaan, kun arkistosta löytyi ohjeita kananmunien käyttämisen edistämiseksi. Yksi otsake lupaa ”munajuomasta pirteyttä ja toimintatarmoa”. Näistä juomista mainitsen vain ”Kanan unelman”, ”Pirpanan” ja ”Hoppelpoppelin”. Mahtaako viimeksi mainittu olla agronomin unelma? Neuvoja annetaan myöskin kananmunien käytöstä kesäruokaan ja salaatteihin.

Toiminnan sujuminen

Arkistosta löytyy toimintakertomus vuosilta 1957 – 1967. Tässä todetaankin, että toiminta on sujunut ”tasaisella varmuudella”. Pian kuitenkin arvostellaan usein kovinkin heikkoa osanottoa, joka ei ole ollut omiansa innostamaan johtokuntaa. Silti toiminnasta on saatu monenlaista hyötyä. Raija Oittila totesi toiminnan olleen lisäksi ”yleishauskaa”. Näihin kahteen arvosteluun me kaikki jäsenet varmasti yhdyimme ja toivotamme kerhollemme tulevaisuudessa myötätuulta matkaltaan.

Esitetty 20.11.1983 ravintola Linnanvoudissa syyskokouksen jälkeen 40-vuotispäivällisillä.

ELJAS BÄCKLUND

(Kanta-Hämeen Agronomiyhdistys ry on tässä historiikissa edelleen kerho ja Agronomiliitto – Agronomförbund ry on edelleen yhdistys.)

Toimintaa 1980-luvun alussa

Kokouspaikkana oli 1980-luvun alkupuolella Lihateollisuuden tutkimuskeskus Hämeenlinnan Kantolassa, Hämeen läänin maatalouskeskus Hämeenlinnassa, Hämeenlinnan maatalouspiirin maataloustoimisto, Hämeen Sähkö Oy Hämeenlinna, Hämeen Sanomien toimitalo Kajamäki, Hämeenlinnan Seudun Osuuspankin kerhohuone Hämeenlinna, Lepaan puutarhaoppilaitos Hattula, Hämeenlinnan Osuusmeijerin rantasauna Karikko Hämeenlinna, Kansallis-Osake-Pankin kerhotilat Hämeenlinna ja Valio Meijerien Keskusosuusliikkeen Ruokapakastetehdas Riihimäellä.

Juhlakokous, 40 vuotta 1983, pidettiin ravintola Linnanvoudissa Hämeenlinnassa. Agronomiliiton toiminnanjohtaja Pekka Rinne toi liiton tervehdyksen ja luovutti juhlivalle yhdistykselle liiton viirin. Vapaan ohjelman yhteydessä kuultiin mm. Eljas Bäcklundin laatima Kanta-Hämeen agronomikerho ry:n 40-vuotishistoriikki. Värikäs historiikki paljasti valitettavasti, että osa yhdistyksen arkistosta on kadoksissa. Bäcklundin laatima historiikki on tässä julkaisussa esitetty muuttamattomana.

Retkiä tehtiin mm. Lopelle Hämeen Peruna Oy:n Pälsin tilalle sekä Marskin majalle, Tampereen teatteriin, Ilorannan täysihoitolaan. Pikkujoulu 1982 juhlittiin yhdessä Lounais-Hämeen kerhon kanssa Maatalouden tutkimuskeskuksen tiloissa

Agronomien yhdistyksen kevätkokous Hotelli Aulangolla ja kesäretkeily Kanta-Hämeessä 1983

Agronomien yhdistyksen (nyk. liiton) kevätkokous Hotelli Aulangolla ja siihen liittyvä retkeily oli Hämeenlinnassa ja Kanta-Hämeessä 2.-3.7.1983. Kokouksen ja retkeilyn järjestelyt päätettiin hoitaa erittäin hyvin. Johtokunta toivoi saavansa järjestelyjen onnistumiseksi kerhon kaikkien jäsenten aktiivisen tuen. Yhdistyksemme johtokunnan avuksi oli nimetty kolme toimikuntaa.

Ohjelmatoimikuntaan valittiin Jukka Väissi (pj), Marja-Leena Punttila ja Eero Siltala. Retkeilytoimikuntaan kuuluivat Risto Mänki (pj), Vuokko Hyvärinen ja Aulis Ansalehto. Työryhmä Jukka Tuki (pj), Esko Aalto ja Tapio Punttila laati Kanta-Hämeen maataloutta esittelevän julkaisun, joka jaettiin kaikille kevätkokoukseen osallistuneille.

Kokouspaikkana oli hotelli Aulanko. Osanottajia oli noin 230. Omasta kerhostamme osallistui eri tilaisuuksiin 30 – 40 jäsentä. Ensimmäisen kokouspäivän ohjelmassa oli mm. kaupunkikierros ja Hämeenlinnan kaupungin vastaanotto. Vastaanotolla taidemuseossa oli isäntänä kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Aimo Vihervuori, joka on yhdistyksemme jäsen. Iltatilaisuuden juontamisesta vastasi Eljas Bäcklund riemastuttavalla rutiinillaan.

Retkeilypäivän mieleenpainuvien kohteiden lienee ollut jäsentemme Maija ja Esko Eerolan tila Hauhon Ilmoilassa. Muut tutustumiskohteet olivat Lepaan puutarhaoppilaitos, Suomen Lasimuseo, Paloheimo-Yhtymä ja Tuottajain Maito. Päätöskahvit juotiin Lehmushovissa Riihimäellä Lasimuseon välittömässä läheisyydessä. Vuosi oli myös yhdistyksemme talouden kannalta erittäin hyvä.

Lisätty johtokunta piti viimeisen kevätkokousta valmistelevan kokouksensa lauantai-aamuna 2.7.1983 Aulangolla, äärim. vas. Jukka Väissi (Agronomiliiton arkisto).

Aulangon aulassa MMK Marjatta Tiirikkala (oik.) ja toimistosihteeri Hilkka Mikkonen (Agronomiliiton arkisto).

Vas. toim.joht. Pekka Rinne, kokouksen sihteeri yhdistyksen lakimies Pirjo Koivisto ja kokouksen puheenjohtaja Jukka Väissi (Agronomiliiton arkisto).

Varsinaisen kevätkokouksen puheenjohtajana toimi Kanta-Hämeen agronomikerhon puheenjohtaja Jukka Väissi. Toiminnanjohtaja Pekka Rinne esitti organisaatiomuutosta koskevan alustuksen. Agronomien Yhdistyksen purkaminen hyväksyttiin yksimielisesti. Toisen kerran yhdistyksen purkaminen tuli esille saman vuoden syyskokouksessa. Kokouksen jälkeen nautittiin Aulangon hotellin ravintolassa Hämeen Peruna Oy:n tarjoamat kahvit. Kahvi-isännän puheenvuoron käytti agr. Ilmo Lannetta.

Kaupunkikierroksen kohteina olivat Hämeen Linna ja Hämeenlinnan taidemuseo, jossa myös oli Hämeenlinnan kaupungin vastaanotto. vieraat toivotti tervetulleiksi valtuuston varapuheenjohtaja agronomi ja kauppaneuvos Aimo Vihervuori. Päivällinen, hämäläinen pitopöytä, nautittiin

Aulangolla, ja herkkujen ohessa agr. Eljas Bäcklund juonsi ohjelmaa, jossa esiintyivät oopperaulaja Raimo Loukomaa kapellimestari Aarno Wallin säestyksellä ja Ritvalan Nuorisoseuran tanssijat.

Sunnuntain retkeily alkoi käynnillä Ahveniston sankarihaudalla, jolle laskettiin yhdistyksen ja isäntäkerhon seppäle. Muistomerkkin äärellä Hämeenlinnan Puhallinorkesterin kvartetti soitti Kajanuksen Suomen sotilaan hymnin. Retkeilyn maatilakohteena oli Hauhon Ilmoilassa sijaitseva agronomien Esko ja Maija Eerolan tila, joka on erikoistunut sikatalouteen. Isännän tilaesittely kuultiin luonnonkauniilla pihamaalla, jossa virkistäydettiin mehulla ja sahdilla. Essi-tytär esitti Ilmoilan laulun, jonka tekijä on naapurin vanhaemäntä Alli Honkasaari.

Retkeilyllä agr. Maija ja Esko Eerolan tilalla Hauhon Ilmoilassa (Agronomiliiton arkisto).

Lounas nautittiin Valion tukemana Lepaan puutarhaoppilaitoksella, jota esittelivät laitoksen opettajat. Päätteeksi tutustuttiin Riihimäen ympäristössä kolmeen kohteeseen: Suomen Lasimuseoon, Paloheimo Yhtymään ja Tuottajain Maito Oy:hyn. Kaksi viimeksi mainittua tarjosivat kahvit Lehmušovissa.

Lepaan puutarhaoppilaitoksella yhtenä oppaista lehtori Matti Puotila (Agronomiliiton arkisto).

Tuottajain Maitoa esitteli tekn.johtaja Pentti Paloranta (Agronomiliiton arkisto).

Vuosi 1983 oli muutoinkin aktiivisen toiminnan vuosi. Kanta-Hämeen agronomikerho ry. tuli vuoden lopulla toimineeksi 40 vuotta. Samoihin aikoihin hyväksyttiin yhdistyksen (liiton) uudet säännöt, ja kerhon nimi muuttui Kanta-Hämeen Agronomiyhdistys ry:ksi. Muutos liittyi Agronomiliiton organisaatiouudistukseen, jolloin entinen Agronomien Yhdistys purettiin. Vastaisuudessa liittoon saattoivat kuulua ainoastaan paikallisten agronomiyhdistysten jäsenet. Pitkään vireillä ollut Agronomien yhdistyksen organisaatiouudistus saatiin päätökseen vuoden 1983 lopulla. Agronomiliiton perustava kokous pidettiin Helsingissä 11.11.1983. Liiton perustamisasiakirjoja olivat yhdistyksemme puolesta allekirjoittamassa Jukka Väissi ja Jarkko Keränen.

Organisaatiouudistuksen jälkeinen eli Kanta-Hämeen Agronomiyhdistyksen alkuaika 1984 - 1989

Kokouksia pidettiin mm. Valio-Meijerien Keskusosuusliikkeen Jäätelötehtaalla Turengissa, Hämeenlinnan Osuusmeijerillä Hämeenlinnassa, Suomen Sokerin Turengin tehtaalla, Siipikarjanhoitajain Liitossa Hämeenlinnassa, Hämeenlinnan Meijerioppilaitoksella, Saarioisten lihavalmistetehtaalla Hämeenlinnassa, Evon metsäopistolla, Ravintola Kultainen Oravassa ja Kaupunginhotellissa Hämeenlinnassa.

Keväällä 1984 tehtiin retki Lahden kaupunginteatteriin, ja kappaleena oli "Stadin kundi", ohjaus Veikko Manninen. Suunnitelmissa oli muutakin ohjelmaa, mutta alkumatkasta sattuneen rengasrikon vuoksi käytiin vain teatterissa, jonne juuri ja juuri ehdittiin.

Syksyllä tutustuttiin myös Kaupan Maataloussäätiön Länsi-Hämeen opetus- ja koetilaan Hauholla. Kohde oli aina ajankohtainen ja kiinnostava, mikäli asiaa arvostellaan osanottajamäärän perusteella. Illan kuluessa kuultiin koetilan johtajan Risto Lampisen esitys koetilan toiminnasta ja tulevaisuuden suunnitelmista. Talo tarjosi iltapalan ja makoisat löylyt.

Marraskuussa vietettiin kanta- ja lounaishämeäläisten agronomien perinteistä pikkujoulua Parolan toimiupseerikerholla. Hyvää jouluruokaa oli nauttimassa 45 henkilöä, isäntäväkeä suunnilleen yhtä paljon kuin vieraita. Illan ehtymätön juontaja Eljas Bäcklund toi mukanaan hattulalaisia pe-

limannityttöjä, jotka ilahduttivat yleisöä alkuillasta. Sittemmin oli tanssiorkesterin vuoro. Joulupukkia ei näkynyt, mutta joillakin oli arpaonnea.

Keväällä 1985 ohjelmassa oli yhdistyksen järjestämä laivaseminaari reitillä Helsinki – Tukholma – Helsinki, Finlandialla, jonne oli kutsuttu liiton toiminnanjohtaja Pekka Rinne. Seminaariristeilyyn osallistui yhdeksän yhdistyksen jäsentä sekä 15 muuta henkilöä. Kesäkuussa oli tutustumiskäynti perunantutkimuslaitokseen Lammilla (esittelijänä Paavo Kuisma) ja marraskuun lopulla pikkujoulu teatteri-illan merkeissä, Niskavuoren Heta Hämeenlinnan kaupunginteatterissa ja jatkot Linnanvoudissa.

Elokuun alussa 1986 tehtiin kaksipäiväinen kesäretki Jyväskylän seudulle. Vierailukohteina olivat Valion juustola Äänekoskella, Jyväskylän Alvar Aallon arkkitehtuuri ja Viherlandia. Paluumatkalla tutustumiskohteena oli Agronomiliiton Vahterin maja Luhangalla. Marraskuun lopulla oli jälleen pikkujoulu Lounais-Hämeen agronomiyhdistyksen vieraina Ypäjällä: ratsastusnäytös, hevosasiaa ja ilta ravintola Karrinpuomissa.

Marraskuun lopulla 1987 menttiin Riihimäen teatteriin katsomaan Kalle Aaltosen morsianta sekä syötiin teatterin jälkeen ravintola Karavaanissa jouluaateria.

Kevätretki 1988 tehtiin Oripäähän SOK:n ja E-osuuskunta EKA:n yhteiseen munapakkaamoon sekä 5000 kanan kanatalousyritykseen. Kesäkuussa oli vuorossa laivaristeily. Eljas Bäcklund kertoi matkan aikana Hattulasta ja esitteli paikat, joiden ohi ajoimme. Matti Uski oli järjestänyt matkalaisille paljon suuhunpantavaa ja Pertti kerjannyt jäätelöä. Bibbe lupasi 10 litraa simaa. Valitettavasti kaikki halukkaat eivät mahtuneet mukaan, mutta 66 onnellista oli mukana, heistä jäseniä oli 33. Johtokunnan kokouksessa heinäkuussa puheenjohtaja kiitti Matti Uskia hänen risteilylle toimittamasta runsaasta tarjoilusta. Keskusteltiin seuraavan kesän ohjelmasta. Pertti Kokkonen ja Matti Uski lupasivat tiedustella, mistä löytyisi sopiva paikka, missä voitaisiin viettää lomapäivää. Syyskuussa agrologit kutsuivat meidät Janakkalaan Tuottajien pirtille virkistymään ja kilpailemaan.

Marraskuun lopulla oli jälleen pikkujoulu lounaishämäläisten kanssa Hämeen Linnan Linnansalissa. Ohjelmassa oli kierros linnassa ja sen jälkeen pikkujoulutarjoilu kaavalla glögi, alkupala, kalkkuna ja kahvi.

Marraskuussa 1989 menttiin katsomaan Hämeenlinnan kaupunginteatterin esitys ”Kauppaneuvoksen härkä” ja illallinen nautittiin Piparkakkutalossa.

1990-luvun alkupuoli

Kokouksia pidettiin mm. Hotelli Cumuluksessa Hämeenlinnassa, Pelkolan tilalla Hattulassa, Hämeen Vakuutuksen tiloissa Hämeenlinnan Lepolahdessa (sauna ja iltapala), MTT:n Hämeen tutkimusasemalla Pälkäneen Myttälässä, Liha-Saarioisilla Hämeenlinnassa, Lammilla Perunantutkimuslaitoksella ja Hämeenlinnan Osuusmeijerillä.

Maaliskuussa 1990 Agronomiliiton puheenjohtajien ja sihteerien seminaari järjestettiin Aulangolla, ja yhdistyksemme edustajana oli Rita Wegelius. Huhtikuussa vierailtiin Tuottajain Maidon toimitiloissa Riihimäen Herajoella.

Johtokunnan kokouspöytäkirjasta huhtikuussa 1990: ”Käsiteltiin tilejä ja hyväksyttiin rahastonhoitajan esittämät tilit ja tositteet. Todettiin, että rahastonhoitaja oli joutunut tekemään uuden

tilijaottelun ja tilinavauksen, koska edellinen tilikirja jostain käsittämättömästä syystä oli kadonnut. Hyväksyttiin puheenjohtajan kuluja 780 mk, joista vain 300 markasta löytyi virallinen tosite.” Kevätkokouksessa myönnettiin tili- ja vastuuvapaus tilivelvollisille, mutta muistutettiin tilivelvollisia, että tilikirjasta pitää vastedes pitää hyvää huolta.

Johtokunnan kokouspöytäkirjasta lokakuussa: ”Puheenjohtaja kertoi johtokunnan suureksi iloksi, että hukassa ollut yhdistyksen tilikirja oli löytynyt puheenjohtajan sängyn alta, puheenjohtajaa kehoitettiin selvittämään tarkkaan, mitä muita muinaisjäännöksiä sängyn alta mahtaisi löytyä.”

Keski-Suomen Agronomit tekivät elo-syyskuun vaihteessa 1990 kesäretken Hämeenlinnaan, minä yhteydessä oli risteily Vanajavedellä yhdistyksemme jäsenten kanssa. Marraskuun lopussa oli pikkujoulu Forssan klubilla Lounais-Hämeen Agronomien järjestämänä: jouluaateria, joululauluja Paavo Tiihosen esittämiä joululauluja ja ohjelmallinen iltama; Irtolaiset.

Kesällä 1991 järjestettiin perhetapahtuma Lopella Tuottajain Maidon kurssikeskuksessa Levoniemessä rosvopaistin merkeissä ja joulun alla yhdistetty teatteri- ja pikkujouluilta Hämeenlinnassa, teatterikappaleena nähtiin Hämeenlinnan kaupunginteatterin ”Poikani venäläinen vaimo”, ja esityksen jälkeen oli pikkujouluillallinen ravintola Fransmannissa (Hotelli Vaakuna).

Maaliskuussa 1992 järjestettiin Aulangon ulkoilumajalla teemailta ”Suomi Survival” eli millä eväillä suomalainen maaseutu selviää hengissä EU:ssa. Alustajina olivat Petri Ollila, maatalouspolitiikan professori Helsingin yliopistosta ja Kaisa Karttunen, maaseutuasiamies MTK:sta. Elokuussa oli koko perheen retki Valion jäätelötehtaalle Turenkiin ja marraskuussa jälleen pikkujoulu lounaishämäläisten kanssa Vanajanlinnassa, ohjelmana oli Paavo Tiihonen ja kumppanit, arpajaiset ja ”Marskin paistipöytä”. Yhdistyksemme nimi vaihtui seuraavaksi vuodeksi Kanta-Hämeen agronomit ry:ksi samalla, kun Agronomiliitossakin tehtiin uudistuksia.

Kevätretki 1993 tehtiin kesäkuun puolella Fazerille ja Ingmanille Sipooseen. Toimintavuoden aikana eniten työtä teetti kuitenkin Agronomiliiton kesäretken järjestäminen yhdistyksemme toiminta-alueella heinä- elokuun vaihteessa.

Agronomiliiton kesäretkeily1993

Agronomiliiton kesäretkeilyn1993 järjesti oma yhdistyksemme Kanta-Hämeen Agronomiyhdistys ry, joka oli laskenut saavansa retkeilylle 100 osanottajaa. Arvio pitikin varsin tarkkaan paikkansa. Ohjelma alkoi vesibussiristeilyllä Aulangolta Visavuoreen. Hopealinjan maisemiin kelpasi tutustua, kun sää suosi, lounas maistui ja agr. Eljas Bäcklund selosti. Rantautumisen jälkeen tutustuttiin Visavuoreessa kuvanveistäjä Emil Wikströmin museoon sekä piirtäjä Kari Suomalaisen Kari-Paviljonkiin. Toijalan Metsä-Paavolassa tutustuttiin isäntäväen Sari ja Reino Jantusen opastuksella Limousin-karjaan sekä juotiin makoisat kahvit ja sahdit. Suu tuli vieläkin makeammaksi litalassa Kultasuklaa Oy:ssä, jossa maisteltiin belgialaistyylistä suklaata. Illallinen nautittiin majapaikassa Rantasipi Aulangolla.

Agr. Eljas Bäcklund pätevänä juontajana Hopealinjan laivalla (Maatalous 7/1993, Agronomiliiton arkisto).

Toijalan Metsä-Paavolassa Limousin – karjan esittely, makeiset kahvit ja sahdit. Edessä emäntä Sari Jantunen ja taaempaan isäntä Reino Jantunen (Agronomiliiton arkisto).

Metsä-Paavolassa viestikisa aiheena ”Kii-re poikimiseen” (Agronomiliiton arkisto).

Sunnuntaina elokuun ensimmäisenä ohjelma jatkui Janakkalan suunnassa, jossa aluksi tutustuttiin maanviljelyskoneteknikko Matti Sammon kehittämään uuteen polttomoottoritekniikkaan. Kauko-ohjattu traktori, joka ei tarvitse kuljettajaa eikä turvahyttiä, esiteltiin ihmetteleville retkeiläisille. Toinen ennakkoluulotonta yrittäjähänkeä osoittava kohde oli maatilalle perustettu teurastamo ja lihanleikkaamo Penan Liha, jota esittelivät Pentti Kilpa ja Mauno Kaunismäki. Uuden toiminta-ajatuksen saanut Vanajanlinna, nykyinen tilausravintola ja entinen Sirola-opisto, herätti suurta mielenkiintoa. Viimeisenä kohteena oli Hakoisten kartano, jonka 80 lehmän pihattoon ja varsin näyttävään 24 huoneen päärakennukseen tutustuttiin isäntäväen Riitta ja Björn Rosenbergin opastuksella (Vuosikirja 1993).

Taloudellisesti järjestelyt sujuivat sikäli hyvin, että 550 markan osallistumismaksulla henkilöä kohden ja Agronomiliiton avustuksen turvin budjetti piti melko hyvin, tappiota tuli vain 1498 mk. Retkeilystä saatiin myös positiivista palautetta.

Janakkalassa maanviljelyskoneteknikko Matti Sampo esitteli kehittämäänsä kauko-ohjattavaa traktoria (Agronomiliiton arkisto).

Tutustumiskierros ja lounas Vanajanlinnassa, jossa toimi aikanaan Sirola-opisto (Agronomiliiton arkisto).

Janakkalassa Hakoisten isäntäväki Björn ja Riitta Rosenberg ottivat vastaan retkeläiset (Agronomiliiton arkisto).

Riitta Rosenberg esittelee Hakoisten kartanon 1987 uusittua pihattoa (Agronomiliiton arkisto).

Pikkujoulujuhla 1993 järjestettiin katselemalla Joutsenlampi-balettia uudessa oopperatalossa ja samalla juhlistettiin yhdistyksen 50. toimintavuotta. Yhdistyksen uusien sääntöjen mukaan pidetään yksi virallinen kokous elo-lokakuussa.

Metsä-Paavolassa Toijalassa oli 1994 yhdistyksemme sahti- ja grillijuhlat ja saman vuoden marraskuussa oopperamatka katsomaan Otelloa uuteen oopperataloon Helsingissä. Illallinen oli Oopperan ravintolassa ja menu: Kivitattikeittoa, smetanaa, tumma leipä ja voi

Chateaubriand, cafe de paris –kastiketta

Kahvi ja petit fours

Joulukuussa osallistuimme Lounais-Hämeen agronomiyhdistyksen pikkujouluun Lounais-Hämeen Pirtillä Saaren kansanpuistossa Tammelassa.

1990-luvun loppupuoli

Kokouspaikkoina olivat: Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki Hämeenlinnassa, LTK-Maustepalvelu, Meritapankki Hämeenlinnassa, 1997 ylimääräinen yleiskokous Hämeenlinnan Osuusmeijerillä, 1998 vuosikokous ja pikkujoulu, K-ryhmän koetilalla Hauhon Hahkialassa, 1999 Lammin Säästöpankin Hämeenlinnan konttorin kerhohuoneella vuosikokous ja pikkujoulu.

Pikkujoulu 1995 pidettiin Kerhoravintola Seiskassa Hämeenlinnassa, missä oli hyvää ruokaa, juomaa ja seuraa sekä Seppo Soittila yhtyeineen Hauholta.

Maaliskuussa 1996 käytiin katsomassa Helsingin kaupunginteatterissa näytelmäkappale West Side Story, ja illallinen nautittiin Saslikissa. Elokuussa keskusteltiin ”Kokemuksista EU-vuodesta” Hämeenlinnan Seudun OP:n rantasaunalla. Joulukuussa vietettiin pikkujoulua Lepaan Puutarhaoppilaitoksen omenakellarissa, myös lounaishämäläiset oli kutsuttu mukaan.

Maaliskuussa 1997 tai 1998 tutustuttiin pienellä ryhmällä Raision tehtailla Benecolin valmistukseen, ja samalla reissulla menttiin laivaston soittokunnan kevätkonserttiin Turussa. Lisäksi ohjelmassa oli ravintolaillallinen.

HK-ruokatalon vierailu keväällä 1998 Vantaalle sai kuitenkin liikkeelle ison joukon hämäläisiä, esittelijänä oli päällikkö Olli Paakkala. Sirkka-Liisa Anttilan EU-terveisiä oli kuulemassa hyvä joukko jäseniä Hämeenlinnan Osuusmeijerin saunalla kesällä. Joulukuussa Lounais-Hämeen agronomit kutsuivat kantahämäläiset pikkujoulun viettoon Ravintola Isoon Piippuun Mustialaan.

Kesäkuussa 1999 oli yhteinen retki Mustilan arboretumiin, oppaana Axel Tigerstedt, ja Mikkilän maatilalle päijäthämäläisten kanssa. Kesätapaaminen oli Hämeen ammattikorkeakoulun Lepaan yksikössä; näytekasvimaa ja savusauna iltapaloiineen Lepaan virran rannalla.

2000-luku

Vuonna 2000 kokouspaikkana oli Hämeenlinnan seudun Op:n pääkonttori, jonka jälkeen katsottiin Autiotalo-musikaali Hämeenlinnan Kulttuuritukulla, ja sen jälkeen nautittiin yhdistyksemme ja Agronomiliiton tarjoama illallinen Piparkakkutalossa. Musikaalilipun hinta siihen aikaan oli 140 mk (23 e).

Kokoukset jatkuivat 2001 Inkalan kartanossa Hattulassa, mukana pikkujouluvieraita Lounais-Hämeestä, ”Tonttupojan herkkupöytä” ja pianisti Marko Kare, bussi välillä Hämeenlinna – Lahti sekä talon esittely ja konsertti Sibeliustalossa, ravintola Waltikka Valkeakoskella sekä Valkeakosken

kaupunginteatterissa musikaali Edith Piafin elämästä, Hämeenlinnan Seudun OP:n kerhohuone sekä Kaupunginteatterissa esitys ”Heinäseiväs Mannerheimintiellä”. Yleiset kokoukset siis pidettiin muun toiminnan tai retkeilyn yhteydessä.

Kesäkuussa 2000 tutustuttiin Perunantutkimuslaitokseen ja Porkkalan kartanoon Lammilla, ja lounas nautittiin Sahtihaarikassa. Heimon kala Oy:n tuotantolaitokseen Rengossa tutustuttiin 2001. Saman vuoden elokuussa saunottiin Pohjantähden saunalla Alajärven rannalla, isäntänä oli yhteyspäällikkö Harri Ojanperä, puheenvuoro, eläintaudeista ja elintarvikkeiden laadusta puhui elintarvikehygieenikko Silja Mäkelä. Lopuksi oli tietenkin sauna ja iltapala. Pikkujoulu oli Inkalan kartanossa.

Elokuussa 2002 järjestettiin saunailta Inkalan kartanon savusaunalla maatalousnäyttelyn pölyjen pois pyyhkimiseksi. Mukana oli myös muiden yhdistysten jäseniä sekä liiton toiminnanjohtaja. Seuraavan vuoden elokuussa oli koko perheen opastettu tutustumisretki Elonkiertoteemapuistoon Jokioisille ja elämymatka kapearaiteisella museohöyryjunalla. Ja edelleen 2004 järjestettiin koko perheen opastettu majavaretki Evon metsiin. Tätä ennen tutustuttiin Juha-Matti Valosen (UPM-Kymmene) johdolla luonnonhoito-ohjeisiin talousmetsissä. Tämän jälkeen tutustuttiin majavien elinympäristöön. Melonta intiaanikanootilla oli monelle mieleenpainuva elämys.

Juha-Matti Valonen (UPM-Kymmene) johdatti luonnonhoito-ohjeisiin talousmetsissä (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Majavasillalla (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Elokuussa 2005 vuorossa oli koko perheen rapuretki Janakkalaan. Ensin tutustuttiin Timo Vuorenpään tilan ravunkasvatukseen ja sen jälkeen Kivikellarinmäen kotimuseoon, jossa nautittiin myös lounas rapujen kera.

Vuosikokouksessa Hämeenlinnan Osuusmeijerin kokoushuoneessa syyskuussa 2005 esiteltiin yhdistyksemme jäsenkyselyn tulokset. "Kyselyyn vastasi 34 jäsentä 175:stä eli 79 % jäsenistä ei vastannut kyselyyn ollenkaan. Jäsenistä 12 % toivoi toiminnan jatkuvan, 6 % oli toiminnan lakkauttamisen kannalla, 5 % yhdistyisi toiseen alueyhdistykseen ja 3 % ei vastannut kysymykseen ollenkaan. Jos yhdistys lakkautettaisiin, vastaajista moni liittyisi lähialueen yhdistyksiin tai osallistuisi toimialayhdistysten toimintaan.

Tulosten perusteella esitettiin yhdistyksen lakkauttamista. Kokouksessa käytettiin puheenvuoroja sekä toiminnan jatkamisen että lakkauttamisen puolesta. Agronomiliiton toiminnanjohtaja Jyrki Wallin osallistui keskusteluun toteamalla, että Kanta-Hämeen agronomit kuuluvat jäsenmäärältään kolmen suurimman yhdistysten joukkoon. Hän totesi myös yhdistystoiminnan aktiivisuuden vaihtelevan alueittain, ja aktiivisuudessa olevan aaltoliikettä. Hän kertoi, että syksyllä 2007 agronomiliiton strategiassa tullaan käymään läpi myös alueyhdistysten toimintaa ja rakennetta. Keskustelussa toiminnan jatkoa puollettiin ehdottamalla tapahtumien vähentämistä tai yhteistapahtumien järjestämistä lähialueyhdistysten kanssa. Näihin ratkaisuihin kerrottiin johtokunnan päätyneen jo muutama vuosi sitten. Toiminnan jatkamista puollettiin toteamalla, että yhdistyksellä olisi myös varaa säilyä omana yhdistyksenään. Keskustelussa ehdotettiin myös jatkoaikaa vuodelle 2008, jolloin koko Agronomiliiton nimeä mietitään uudelleen. Asiasta ehdotettiin myös äänestystä, mikä ei saanut kannatusta. Vuosikokous päätti, että asia yhdistyksen purkamisesta otetaan esille myöhempänä ajankohtana koko jäsenistölle järjestettävässä yhteisessä kokouksessa.

Vuosikokouksessa ei yhdistykselle valittu uutta puheenjohtajaa vuodelle 2006, koska kukaan ei antanut suostumustaan tehtävään, Keskustelun jälkeen kokous päätettiin keskeyttää ja johtokunta velvoitettiin kutsumaan koolle uusi ylimääräinen yhdistyksen kokous, jossa pyritään löytämään yhdistykselle uusi puheenjohtaja tai päättämään yhdistyksen purkamisesta. Ylimääräinen yhdistyksen kokous pidettiin jo lokakuussa 2005 Hämeenlinnassa ProAgria Hämeen kokoushuoneessa, jossa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Kalle Kärki. Koska puheenjohtaja saatiin valittua, yhdistys jatkoi toimintaansa.

Syyskuussa 2006 vuosikokous pidettiin Inkalan kartanon Karhunpesässä, jossa nautittiin Emän-

nän Herkkupöydästä. Ennen kokousta oli yritysvierailu Laulajaisen villisikatarhalla Rengossa, ja lounaan jälkeen esittäytyi MTK-Hämeen uusi toiminnanjohtaja Jukka-Pekka Kataja.

Laulajaisen villisikatarha Rengossa syyskuussa 2006 (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Anne Laulajainen kertoo villisikojen tarhauksesta ja tuotteiden markkinoinnista (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Agronomiliitto luovutti yhdistyksellemme Vuoden Yhdistys 2006 –palkinnon, jonka arvo oli 1000 euroa. Säästöpankkiliiton lahjoittaman palkinnon otti vastaan Marja Aaltonen jäsenyhdistysseminaarissa Ikaalisissa. Saimme palkinnon tunnustukseksi peräänantamattomuudesta yhdistystä uhanneessa lakkauttamistilanteessa sekä kaiveruksen Vuoden tapaus -kiertopalkintoon.

Agronomiliiton Vuoden tapaus –kiertopalkinto (kuva P. Peltotalo).

VUODEN YHDISTYS 2006

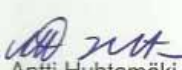
Agronomiliiton hallitus on myöntänyt Vuoden Yhdistys 2006 -palkinnon

KANTA-HÄMEEN AGRONOMIT RY:lle

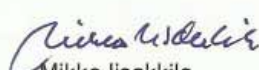
tunnustukseksi peräänantamattomuudesta yhdistystä uhkaavassa lakkauttamistilanteessa. Yhdistys löysi virtaa ja sai ladattua yli 60-vuotiaan akkunsa täyteen uutta energiaa.

Palkintoon liittyy Säästöpankkiliiton lahjoittama 1 000 euron stipendi.

lkaalisissa 9.2.2007

Antti Huhtamäki
puheenjohtaja
Agronomiliitto

Jyrki Wallin
toiminnanjohtaja
Agronomiliitto

Mikko Iisakkila
toimitusjohtaja
Säästöpankkiliitto

Kunniakirja myönnetty yhdistyksellemme 2006.

Kiertopalkinnon laatta talvella 2014 (kuva P. Peltotalo).

Lokakuussa 2007 vuorossa oli Suomen maatalousmuseo Sarka Loimaalla. Ennen kokousta tutustuttiin museoon johtaja Juha Kuisman johdolla. Kokouksen ja lounaan jälkeen ajettiin Urjalaan, jossa tutustuttiin Bioenergiailaitos Bel Oy:n toimintaan.

Suomen Maatalousmuseo Saran johtaja Juha Kuisma esittelemässä pienoismallia Kanta-Hämeen agronomeille lokakuussa 2007 (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Tutustuttiin 2007 Urjalassa Bioenergiailaitos Bel Oy:n toimintaan. Esittelemässä yhtiön osakas Pertteli Niemistö (kuva Kalle Kärjen kokoelmat).

Lokakuussa 2008 Verkatehtaan Viinivintillä Hämeenlinnassa maisteltiin juustoja ja viinejä. Lokakuussa 2009 pidettiin kokous maatilamatkailuyritys Hukianhovissa Vesilahdella. Ennen kokousta oli opastettu vierailu Laukon kartanoon. Omalla kyydillään osallistuivat myös Lounais-Hämeen agronomit. Yhdistyksemme jäsen Jussi Ojala kirjoitti retkestä jutun, joka julkaistiin valokuvan kera Alimentassa. Retkeläisiä oli lounaishämäläiset mukaan lukien yhteensä yli 50.

Laukon kartanon edustalla 2009, mukana myös Lounais-Hämäläisiä (kuva Jussi Ojala).

Kevätretki huhtikuussa 2008 tehtiin Kankaisten Öljykasvit Oy:n (Virgino) toimitiloihin ja puristamolle Janakkalan Rastilaan ja kesäkuussa 2009 kasviretki Retulansaaren maastoon, ja Ylikartanoon, missä oppaina olivat Katri ja Matti Erkamo.

Agr. Matti Erkamo oppaana Retulansaaren maisemissa (kuva S. Peltotalo).

Katri Erkamo kertoo kotikylänsä historiasta (kuva S. Peltotalo).

2010-luku

Lokakuussa 2010 vuosikokous pidettiin Osuuspankin kerhohuoneessa Hämeenlinnassa, minkä jälkeen katsottiin Hämeenlinnan uudessa teatterissa ”Ilmari Jauhiaisen teräksinen takavyö”. Illallinen nautittiin Tawastia Bankissa. Syyskuussa 2011 tutustuttiin Leineperin ruukkiin Ulvilassa ja seuraavan vuoden syyskuussa HAMK:n Lepaan yksikköön, sen kasvihuoneisiin ja Lepaan kartanoon Tyrvännössä.

Muita retkiä järjestettiin Helsinkiin Kumpulan kasvitieteelliseen puutarhaan ja Viikin kampusalueeseen sekä Gardeniaan 2011 toukokuussa, Jokioisten Elonkiertoon ja samalla tutustuttiin Jokioisten kartanoiden historiaan (oppaana jäsenemme Ilkka P. Laurila) kesäkuussa 2012. Huhtikuussa 2013 oli vuorossa retki Tuulokseen ja Lammille. Kohteina olivat Janne Näsin pihattonavetta sekä Jyrki ja Päivi Hasilan yritykset: Lounaskahvila Myllyn Kuppi ja Kakku, jonka yhteydessä on juhlatila, lähiruokamyymälä ja sisustuspuoti.

Lokakuun alussa vuoden 2013 vuosikokous pidettiin Marskin majan kokoustiloissa Lopella, minkä jälkeen juhlistettiin yhdistyksen 70 vuotta juhlatiloissa hyvän ruoan ja musiikin kera, mitä esitti harmonikalla yhdistyksemme jäsen Aki Kaivola. Mukana oli myös ”Marski”, Timo Närhinsalo. Tee-

mana oli perustamisvuosi 1943, sota-aika ja sen ajan musiikki. Vuosijuhlaan osallistui 40 henkilöä, jäseniä seuralaisineen. Juontajana toimi sihteerimme Terhi Löfstedt, tervehdyssanat lausui puheenjohtajamme Siri Taalas, juhlapuheen piti Agronomiliiton toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Yhdistyksemme menneistä ajoista kertoi juhlaväelle agr. Risto Mänki.

Juhlan juontaja Terhi Löfstedt (kuva S. Peltotalo).

Juhlapuhe; Jyrki Wallin (kuva S. Peltotalo).

Puheenjohtajamme ja "Marski" (kuva S. Peltotalo).

Aki Kaivola esitti musiikkia sota-ajan vuosilta (kuva S. Peltotalo).

Moneen kertaan osanottaja- tai sienipulan vuoksi peruutettu sieniretki järjestettiin syyskuussa 2014 historiallisiin maisemiin Hattulaan Tenholan linnavuoren maastoon. Tavattiin myös eksoottisia sieniä, kuten männyn suomuorakas. Makkarat ja muut eväät syötiin nuotiopaikalla.

Tenholan maaston nuotiopaikalla nautittiin makkarasta ja muista retkieväistä (kuva P. Peltotalo)

Vuosikokous 2014 pidettiin marraskuun lopussa Hämeenlinnan teatterin lämpiössä, minkä jälkeen nautittiin kahvit ja teatteriesityksestä ”Havannan kuu”. Musiikillinen konnahupailu oli kirjoitettu tapahtuvaksi Hämeenlinnassa. Näyttelijöinä olivat mm. Satu Silvo ja Ilmari Saarelainen.

Lähteet:

Agronomijärjestön vuosikirjat ja matriikkelit, Agronomiliiton arkisto
Kanta-Hämeen agronomit ry:n arkisto
Maatalous ja Alimenta - järjestölehdet
MÄKINEN, R. 1997. Tiedon saroilla, Agronomiliiton 100-vuotinen järjestötaival.
Agronomiliitto, 392 s.

Kanta-Hämeen Agronomikerhon ja Agronomit ry:n luottamus- / toimihenkilöitä 1975 – 2014, puheenjohtajat 1943 – 2014

Puheenjohtajina

Veikko Mannerkoski	1943
Paavo Virtanen	1944 –
Veikko K. Laine (myöh. Koivunporras)	1946 – 1947
Sakari Rantala	1948 – 1950
Esko Horsmasalo	1951 – 1953
Erkki Karila	1954 – 1956
Aimo Airo	1957 – 1958

Aimo Kaivola	1959
Esko Seppälä	1960 – 1961
Lennart Gripenberg	1962 – 1963
Arvo Kokkala	1964 – 1966
Eljas Bäcklund	1967
Seppo Kleemola	1968 – 1969
Heikki Tiirikkala	1970 – 1972
Risto Lampinen	1973 – 1974
Matti Puotila	1975 – 1976
Eero Siltala	1977 – 1978
Otto Nikander	1979 – 1980
Jukka Väissi	1981 – 1983
Jarkko Keränen valittiin pj:ksi vuodelle 1984	
Pertti Kokkonen	1984 – 1990
Rita Wegelius	1991 – 1994
Marja Aaltonen	1995 – 1998
Anna-Kaisa Jaakkonen	1999
Leena Kukkula	2000
Jaana Kivikko	2001 – 2002
Matti Erkamo	2003
Kalle Kärki	2004, 2006 – 2011
Peppi Laine	2005
Siri Taalas	2012 – 2014
Pekka Peltotalo	2015 –

Sihteereinä

Risto Mattila	1979 – 1980
Esko Aalto	1981 – 1982
Jarkko Keränen	1983
Marjatta Tiirikkala	1984 – 1985
Ossi Paakki	1986
Bibbe Wegelius	1987 – 1988
Rita Wegelius	1989 – 1990
Mikko Salonen	1991
Harri Kokkala	1992
Minna Honkasaari	1993
Marja Aaltonen	1994
Leena Kukkula	1995 – 1996
Marjatta Palmroth	1996
Ari Pöntinen	1997
Matti Erkamo	1997 – 2002
Kati Tuppi (Kastinen)	2003 – 2006
Katri Haavikko	2007 – 2010
Kalle Kärki	2011
Maija Ojala	2012
Terhi Löfstedt	2013 –

Rahastonhoitajina (/taloudenhoitajina)

Fredrik Schulman	1980
Esko Aalto	1981 – 1982
Jarkko Keränen	1983
Marjatta Tiirikkala	1984 – 1985
Harri Kokkala	1986 – 1988
Juha Ruippo	1989 – 1991
Olli Paakkala	1992 – 1996
Minna Honkasaari	1997 – 1999
Kalle Kärki	1999 – 2003
Peppi Laine	2004
Sami-Jussi Talpila	2005 – 2009
Maija Ojala	2010 – 2012
Pekka Mäkinen	2013 –

Varsinaiset tilintarkastajat / toiminnantarkastajat

Risto Mänki	1981 – 1982, 1999 - 2002
Aulis Ansalehto	1981 – 1995, 2008, 2009
Eljas Bäcklund	1983 – 1987
Keijo Salmisaari	1988 – 1991
Seppo Kopra	1992 – 1998
Ove Wegelius	1996 - 1998
Olli Paakkala	1999 – 2012
Jaakko Kivinen	2003 –

Johtokunnan jäseniä

Otto Nikander	1975 – 1980
Jukka Väissi	1978 – 1983
Risto Mattila	1979 – 1980
Fredrik Schulman	1977 – 1980
Maija Kleemola	1979 – 1982
Marjatta Tiirikkala	1981 – 1985
Esko Aalto	1981 – 1982
Jukka Tuki	1981 – 1983
Jarkko Keränen	1983 – 1984
Risto Mänki	1983
Pertti Kokkonen	1984 – 1990
Helena Perttu	1984 – 1986
Harri Kokkala	1984 – 1988, 1990 – 1992

Matti Uski	1984 – 1990
Ossi Paakki	1985 – 1989
Bibbe Wegelius	1986 – 1988
Hannele Janatuinen	1987 – 1989
Juha Ruippo	1989 – 1991
Rita Wegelius	1989 – 1994
Sari Jantunen	1990 – 1992
Mikko Salo(nen)	1991 – 1996
Olli Paakkala	1991 – 1996
Marja Aaltonen	1992 – 1999
Minna Honkasaari	1993 – 1998
Marjatta Palmroth	1993 – 1996
Leena Kukkula	1995 – 2000
Matti Erkamo	1997 – 2003
Jaana Kivikko	1997 – 2002
Ari Pöntinen	1997
Anna-Kaisa Jaakkonen	1997 – 2000
Kalle Kärki	1999 – 2004, 2006 - 2011
Pasi Työppönen	2000 – 2001
Peppi Iaine	2001 – 2005
Kati Tuppi (Kastinen)	2001 – 2006
Juha Koskenoja	2002
Saija Suomaa	2003 – 2004
Matti Tapaila	2003 – 2009
Sami-Jussi Talpila	2004 – 2009
Katri Haavikko	2005 – 2010
Antti Peltola	2005 – 2010
Maija Ojala	2007 – 2012
Siri Taalas	2009 – 2014
Pekka Mäkinen	2010 –
Minna Mäenpää	2011 –
Ilkka P. Laurila	2011 – 2013
Terhi Löfstedt	2012 –
Pekka Peltotalo	2013 –
Anne Laulajainen	2014 –
Arto Vuollet	2015 –

Lisätty johtokunta

Agronomien Yhdistyksen uudet säännöt tulivat voimaan vuonna 1942. Oleellisin uudistus oli ottaa alueelliset agronomikerhot Yhdistyksen jäseniksi ja muodostaa niiden valitsemista edustajista lisätty johtokunta, joka kokoontui pääsääntöisesti kahdesti vuodessa esittämään kentän toivomuksia ja näkemyksiä sekä antamaan vuosi- ja syyskokoukselle omat päätösehdotuksensa (Mäkinen 1997).

**Yhdistyksemme edustajia Agronomien yhdistyksen Lisätyssä johtokunnassa:
(edustaja oli yleensä kerhon puheenjohtaja, Agronomijärjestön vuosikirjat)**

- 1944 Virtanen Paavo, agr., Kanta-Hämeen agronomikerho (L.S.K:n piirikonsulentti, Hämeenlinna, Suvikas.)
1946 Laine Veikko, agr. (Siipikarjanhoitokoulun johtaja, Hämeenlinna)
1947 V.K. Laine
1948 Rantala M. Sakari, agr. MMK, Hämeenläänin mvs:n konsul. Hämeenlinna, Maanviljelysseura
1949 Rantala Sakari
1950 Rantala Sakari
1951 Horsmasalo Esko, agr. MMK, maanviljelijä, Hämeenlinna Tiirinkoski
1952 Horsmasalo E
1953 Horsmasalo E
1954 Karila E, agr. Hämeenlinna
1955 Karila Erkki
1956 Karila Erkki
1957 Airo Aimo A, agr. Hämeenlinnan mvs:n asutustoimikunta, Hämeenlinna
1958 Airo Aimo
1959 Kaivola Aimo, agr. MMK, Turengin Sokeritehdas Oy, Turenki
1960 Seppälä Esko, agr. Hämeen-Uudenmaan meijeriliiton tekn. neuvoja, Hämeenlinna
1961 Seppälä Esko
1962 Gripenberg Lennart, agr. W. Rosenlew & Co, dir. för trädgårdsavd., Harviala
1963 Gripenberg Lennart
1964 Kokkala Arvo, agr., maanviljelijä, Hauho, Sotjala
1965 Kokkala Arvo
1966 Kokkala Arvo
1967 Bäcklund Eljas, agr. Hattulan Säästöpankin johtaja, mv. Parola, Mervi
1968 Kleemola Seppo, agr. MMK, Turengin Sokeritehdas Oy:n koulutuspäällikkö, Turenki
1969 Kleemola Seppo
1970 Tiirikkala Heikki, agr, mv, Hämeenlinna Miemala
1971 Tiirikkala Heikki
1972 Tiirikkala heikki
1973 Lampinen Risto, MMK, Kaupan Maataloussäätiön Länsi-Hahkialan opetus- ja koetilan johtaja, Hauho
1974 Lampinen Risto
1975 Puotila Matti, agr. Lepaan Puutarhaoppilaitoksen markk.opin lehtori, Katala, Hattula
1976 Puotila Matti
1977 Siltala Eero, agr. KOP Hämeenlinnan aluekonttorin 2. johtaja, Hämeenlinna, Agronomien yhdistyksen (liiton) johtokunnan jäsen 1978-79-80-81, sekä Liike- ja teollisuusalan toimikunnan jäsen
1978 Siltala Eero
1979 Nikander Otto, agr. MMK, mv Janakkala, Leppäkoski
1981 Väissi Jukka, agr. Tampereen maatalouspiirin maataloustoimiston ylim. piiripäällikkö, H:linna
1982 Väissi Jukka
1983 Väissi Jukka

Jäseniämme Agronomien Yhdistyksen ja Agronomiliiton toiminnassa

Agronomien Yhdistyksen johtokunnassa yksityissektorin edustajana on ollut ainakin vuonna 1981 jäsenemme Eero Siltala Hämeenlinnasta.

Kesäkuussa 1984 valittiin ensimmäisen kerran Agronomiliiton liittovaltuusto, johon tuli 26 jäsentä ja kaikille henkilökohtaiset varajäsenet. Edustajina ovat olleet Jukka Väissi (1985–1986), Pertti Kokkonen (1987–1989), Arto Vuollet (1993–1995) Puutarhaagronomien edustajana, sekä Rita Wegelius (1993–1995).

Viljelijäagronomien toimikunnassa Agronomiliitossa ovat edustaneet: Sari Jantunen (1985 – 1989), Otto Nikander (1985), Olli Alastalo (1986) ja Erkki Koljonen (1987–1989). Opetusalan ja työtaistelutoimikunnassa on ollut Matti Puotila (1985–1989).

Yhdistyksen jäsenmäärä ja toiminta eri aikoina

Vuosi	Jäseniä yht./n/m	johtok.kok	yleiset kokoukset	
			juhlia,kerhoiltoja/osanottajia	Retkiä/osall.
(Poimittu vuosikirjoista ja omasta arkistosta)				
1943	23/4/19	2	2/21	1/24
-				
1946	29/5/24	6	2/52	1/22
Vuoden 1946 tulot: 21.229 mk, menot: 19.255 mk ja puhdas omaisuus 2.938 mk.				
-				
1948	39/6/33	2	3/148	-
Vuoden 1948 tulot 5.830 mk, menot 5.800 mk ja puhdas omaisuus 5.304 mk.				
1949	53/8/45	4	5/217	1/42
1950	56/8/48	6	3/112	1/34
-				
1952	56/6/50	5	2/57	1/18
1953	56/18/38	2	2/58	-
1954	56/18/38	2	2/58	-
1955	54/13/41	3	1/42	-
1956	74/19/55	8	6/240	1/22
1957	58/17/41	6	4/138	1/18
1958	48/8/40	3	3/112	1/15
1959	38/9/29	3	3/82	1/28
1960	77/23/54	1	2/65	2/14
1961	55/18/37	2	3/81	-
1962	75/18/57	3	3/95	1/12
1963	80/22/58	3	5/164	2/72
1964	70/23/47	8	3/105	1/35
1965	80/23/57	4	4/160	-
1966	81/23/58	3	2/36	-
1967	71/20/51	3	4/64	-

1968	83/23/60	2	3/75	2/31
1969	80/20/60	4	2/40	1/25
1970	93/22/71	3	5/105	1/15
1971	77/21/56	3	4/90	1/30
1972	77/21/56	3	4/90	1/30
1973	89/28/61	4	6/121	2/29
1974	62/33/29	4	2/51	-
1975	105/26/79	2	4/101	-
1976	99/25/74	2	4/99	1/206
1977	83/19/64	5	3/97	3/130
1978	90/23/67	2	3/85	-
1979	112/32/80	2	3/45	1/25
1980	95			
1981	105/29/76 (108)	4	2/30	1/40
1982	100/28/72 (101)	3	2/50	2/50
1983	120/35/85 (121)	7	4/100	1/15
1984	166/57/109 (167)	6	5/100	-
1985	165/59/106 (167)	5	4/52	1/10
1986	166/61/105	3	3/55	1/16
1987	169/59/110 (168)	3	3/46	-
1988	187/67/120	3	3/46	-
1989	190/68/122			
1990	190/68/122	2	3/50	1/12
1991	194 (200)			
1992	192 (204)			
1993				
1994	69 (189)			
1995				
1996				
1997	178/64/114			
1998	181/65/116			
1999	179			
2000	181			
2001	178			
2002	178			
2003	170			
2004	170			
2005	170			
2006	168			
2007	169			
2008	160			
2009	153			
2010	154			
2011	147			
2012	140			
2013	136			
2014	130			